

Med anledning av nomineringen av EU:s nya hälsokommissionär Tonio Borg

Stockholm, 20/11-2012

Statsminister Fredrik Reinfeldt och EU-minister Birgitta Ohlsson,

Vi är djupt bekymrade över den svenska regeringens beslut att stödja nomineringen av Tonio Borg som EU:s nya hälsokommissionär.

Vi anser att Tonio Borg är ytterst olämplig för denna post då han tydligt visat sig vara illojal mot EU:s grundläggande värderingar om mänskliga rättigheter, i synnerhet beträffande kvinnors och HBT-personers hälsa och rättigheter. Tonio Bords värderingar står även mycket långt ifrån den svenska regeringens syn på alla människors lika värde. Vi vill därför uppmana er att tänka om och stå upp för både Sveriges och EU:s gemensamma riktlinjer för allas rätt till sexuell och reproduktiv hälsa och icke-diskriminering.

Tonio Borg uttryckte under förra veckans utfrågning i Europaparlamentet att hans personliga åsikter inte kommer att inverka på hans uppdrag, samt att han kommer att följa EU:s regelverk som bekämpar all slags diskriminering. Han har dock inte förnekat vilka personliga åsikter han själv står för, som i sin tur står i skarp kontrast till EU:s riktlinjer.

Som europeisk hälsokommissionär kommer Tonio Borg att ha fullt ansvar för EU-finansierade hälsoinsatser och strategier, inte bara inom unionen utan även när det gäller EU:s utvecklingssamarbete. Han kommer således att behöva hantera ett flertal frågor såsom en jämställd och jämlik tillgång till hälsovård och förebyggande hälsoinsatser. Inom dessa områden är sexuell och reproduktiv hälsa en central fråga, särskilt när det gäller unga personer och andra utsatta grupper såsom ensamstående föräldrar, HBT-personer och migranter.

Vi är ytterst tveksamma till att Tonio Borg som kommissionär kommer att vara opartisk i sitt uppdrag kring just dessa hälso- och rättighetsfrågor. Det är väldokumenterat hur Tonio Borg aktivt och systematiskt genomdrivit sina personliga åsikter även politiskt, i förhållande till detta. På Malta har hans åsikter ansetts vara av extrem karaktär.

Bland annat har Tonio Borg motverkat avkriminalisering av abort och även aktivt arbetat för att skriva in i Maltas författning att livet börjar vid befruktningen, för att försvåra en liberalisering av Maltas abortlagstiftning i framtiden. När det gäller Maltas nyinstittade lag om skilsmässa som instiftades efter en folkomröstning där en majoritet av väljarna röstade för möjlighet till skilsmässa, var Tonio Borg en av 11 parlamentsledamöter som trots folkomröstningsbeslutet motsatte sig införandet av laglig möjlighet att begära skilsmässa. Tonio Borg har även drivit förslag om att införa reseförbud för gravida kvinnor så att de inte ska kunna genomföra en abort utomlands. Tonio Borg stödjer också det maltesiska lagförslaget om att kriminalisera spermie- och äggdonation via IVF till ensamstående och kvinnor i homosexuella förhållanden, samt belägga sådana förfaranden med upp till fem års fängelse.

Tonio Borg har försvarat diskriminering av HBT-personer och motsatt sig att samkönade par ska omfattas av sambolagstiftningen. Borg gav sitt stöd till Maltas felaktiga tillämpning av EU-direktivet om fri rörlighet (2004/38/EC) gällande samkönade par. Borg menade att enbart relationer som låg ”i Maltas nationella intresse” skulle erkännas. Malta tvingades slutligen, efter ingripande från EU-

kommissionen, att ändra sin felaktiga tillämpning av direktivet. I samband med att Malta 2009 debatterade en reformerad hyreslagstiftning motsatte sig Tonio Borg att samkönade par skulle omfattas av denna lag, med motiveringen att "vi vill enbart skydda dem som förtjänar skydd"; ett uttalande som ska tolkas som att varken samkönade par eller ogifta olikkönade par förtjänar lagligt skydd.

Tonio Borg har även fått skarp kritik av Amnesty International och den europeiska människorättskommissionären, för att han som ansvarig minister 2002 utvisade 220 flyktingar från Eritrea. Dessa Eritreaner fick, som en direkt konsekvens av Tonio Borgs handlande, genomlida grova mänskliga rättighetskränkningar såsom tortyr. Det beslut som Tonio Borg fattade, stred helt mot internationella direktiv och även mot artikel 3 i *European Convention on Human Right and Fundamental Freedoms*.

Med detta som underlag, betvivlar vi starkt både Tonio Borgs kompetens, trovärdighet och motivation att verka för att säkerställa alla människors lika rätt till hälsa. Med tanke på det ökade politiska motståndet inom EU just när det gäller abort- och HBT-rättigheter, anser vi att Tonio Borg är fel kandidat för posten som hälsokommissionär. Vi anser att det är dags för EU att gå framåt och inte bakåt i dessa frågor.

EU är också en av de största biståndsaktörerna i världen och en viktig politisk aktör för att stå upp för kvinnors och HBT-personers hälsa och rättigheter. Men EU:s gemensamma och enade röst för mänskliga rättigheter håller att på att försvagas på grund av bakåtsträvande reaktionära politiska aktörer från ett fåtal länder inom EU. Maltas regering har särskilt utmärkt sig vid en rad FN-förhandlingar genom att gå emot EU:s gemensamma riktlinjer där sexuella och reproduktiva rättigheter är en självklar del av de mänskliga rättigheterna.

EU:s röst behöver förstärkas och inte försvagas. Tonio Borg är heller inte en trovärdig representant för EU i globala utvecklingsfrågor där kvinnors, flickors och HBT-personers sexuella och reproduktiva rättigheter är avgörande för att minska fattigdomen, stärka demokratin, öka jämställdheten och skapa en hållbar och rättvis samhällsutveckling.

Statsminister Fredrik Reinfeldt och EU-minister Birgitta Ohlsson - rösta nej till Tonio Borg i Europeiska rådet!

Med vänliga hälsningar,

Ulrika Westerlund, Förbundsordförande RFSL

Kristina Ljungros, Förbundsordförande RFSU

Johanna Westeson, Regional Director for Europe, Center for Reproductive Rights

Bo Forsberg, Generalsekreterare för Diakonia

Gabi Björsson, Generalsekreterare Afrikagrupperna

Annika Malmberg, Ordförande Concord Sverige

